



Verduurzaming van de gemeentelijke vastgoedportefeuille

Seminar 14-9-2017





# Introductie

- ▶ Jan-Willem Brontsema
- ▶ *Projectmanagement / Marketing / Communicatie  
Groningen Geeft Energie en Gresco*

# Inhoudsopgave

- ▶ Oprichting Gresco
- ▶ Werkwijze
- ▶ Ervaringen en resultaten
- ▶ Toekomstige projecten



Opgericht in 2013



**Groningse  
Energie  
Service  
Compagnie**



# Uitgangspunten 2013



GRONINGEN  
GEEFT **ENERGIE**

*Op naar een energieneutrale stad in 2035*

Beleid richting 2035



Doel Gresco



Vastgoed van de gemeente



Aanpak



# Beleidsrichting 2035



GRONINGEN  
GEEFT **ENERGIE**

*Op naar een energieneutrale stad in 2035*



- ▶ College wil in 2035 energie neutraal zijn



## Doel Gresco



- ▶ Het (kostenneutraal) terugdringen van het energieverbruik



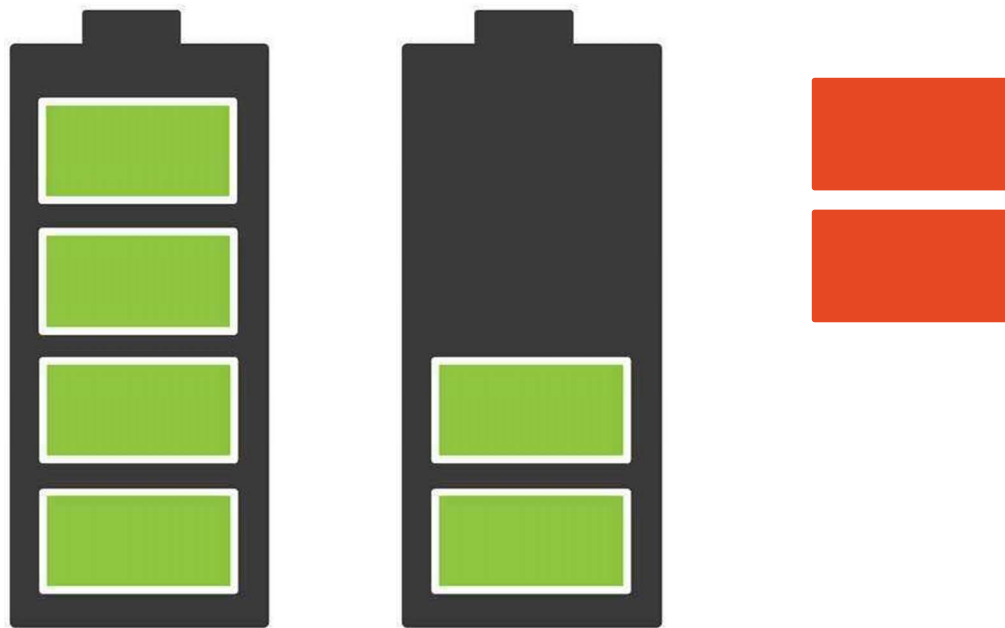
# Vastgoed van de Gemeente Groningen



► Ruim 250 gebouwen



## Hoe pakken we het aan

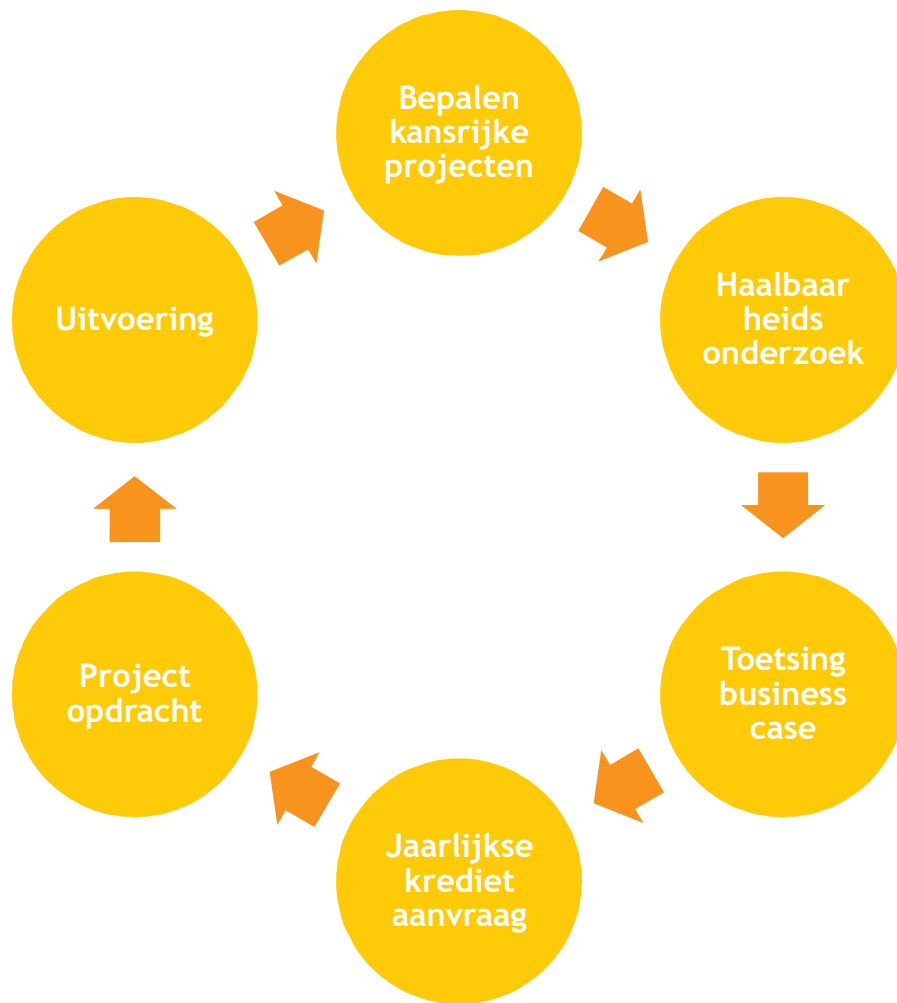


- ▶ Energieverbruik voor / Verbruik na / investering





# Jaarlijkse cyclus planmatig werken





# 4 sporenaanpak



Basis op orde



Slim vervangen



Samen met anderen



De verandering



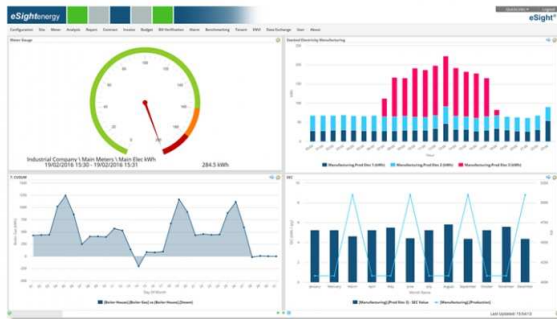
# Basis op orde: meten is weten



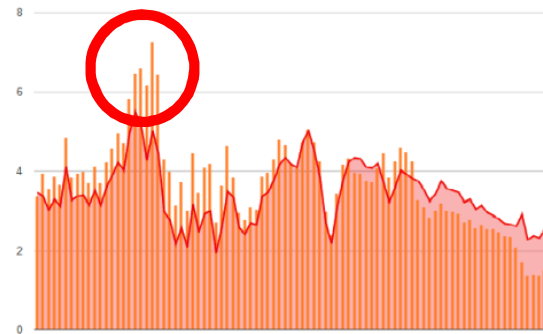
Samenvoegen budget



Slimme meters



Monitoring



Gebouwen bijsturen



# Slim vervangen: snel en simpel resultaten boeken



LED Verlichting



Isoleren



Zonnepanelen



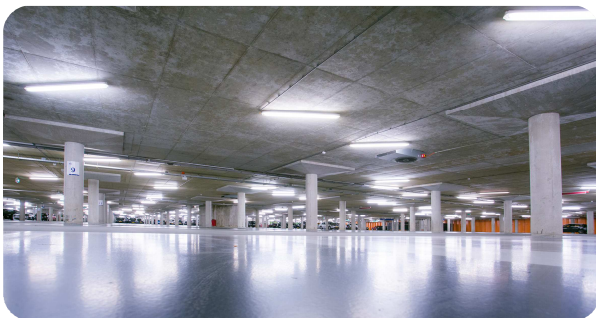
# Slim vervangen: voorbeelden



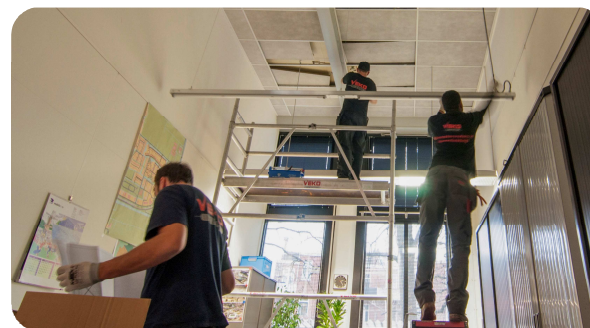
Appendages isoleren



Gym- en sporthallen



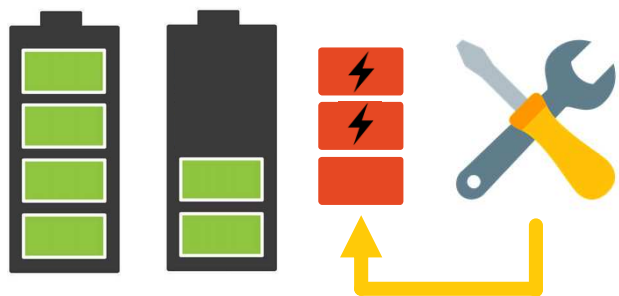
Parkeergarages



Kernvastgoed



## Samen met anderen: investeren in duurzame gebouwen



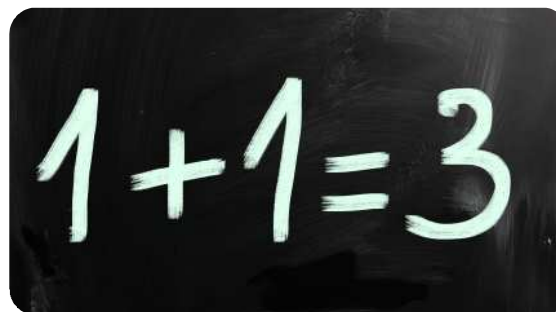
+ Beheer en onderhoud



Plannen afstemmen



Vergt meer overleg



Win-Win



# Samen met anderen: voorbeelden



DMJOP



Stadschouwburg



Buurtcentrum Tuinpad



Kardinge





De verandering: nieuwe manier van werken



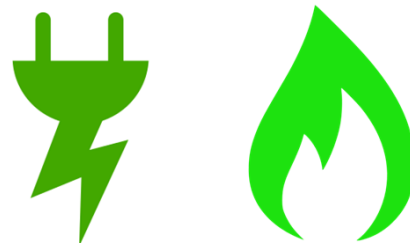
Buiten de kaders



## De verandering: voorbeelden



Kinderwerktuinen



Inkoop duurzame energie



Martiniplaza



Zonnepark



# Nieuwe projecten



LED verlichting sportvelden



Openbare verlichting



Financieringsconstructies



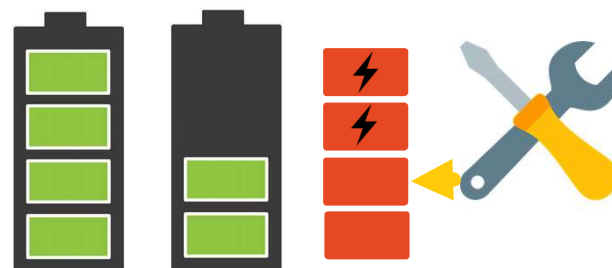
Nieuwe kansen



# Nieuwe projecten: 24 gebouwen



Grootste energielurpers



Financiële constructie



Mag het geld kosten?



Politieke keuze



# Cijfers

Krediet	10,9 miljoen
Uitgaven	5,1 miljoen
Investering 24 gebouwen	3,1 miljoen
Investering overige BC's (in 2017)	2,7 miljoen

- ▶ Uitgave van 5,1 miljoen levert een besparing van € 650.000 per jaar
- ▶ 1673 ton CO2 per jaar. Gelijk aan 356 woningen.



# Communicatie: intern



## “GOED BEZIG”

### Koop een Tony, win een paneel

Bij Tony Chocolonely kan je terecht voor aparte smaakcombinaties. Maar chocola met een zonnepaneel heb je vast nog nooit gehad. Je maakt er vanaf 23 mei kans op door een reep te kopen in de bedrijfsrestaurants. In 15 van de repen zit de code voor een gratis zonnepaneel t.w.v. € 250. Naast de Gemeente Groningen doen ook het UMCG, SuikerUnie, Alfa College en Noorderspoor mee met de actie van Grumnegger Power.



Het paneel ligt op het nieuwe zonnepark Vierverlaten dat op 20 juni wordt geopend. Mocht je niet winnen dan kan je ook nog gewoon een paneel kopen en profiteren van 3% rente per jaar.

### Collega's geven het goede voorbeeld



#### STREEKANTINE GEOPEND

Met de Streekkantine bieden we lokaal geproduceerde producten aan in ons bedrijfsrestaurant op het Harm Butlerplein. Door de verhalen achter de producten word je bewuster van wat je eet, waar je eten vandaan komt, hoe je gezonder zou kunnen leven en hoeveel eten we nu eigenlijk weggoeden. Voor de afdeling Inkoop is de pilot een goede test voor de aanbesteding van de Catering.

#### VERBUURZAMING BESPAART 16%

De Frederikstraat heeft het eerste verbuurzamingsproject in de stad gewonnen. De bewoners van de straat bespaarden de afgelopen weken 16% energie, iets meer dan hun 'tegenstanders' uit de Jacobstraat.



### COLOFON

De gemeente Groningen wil energie-neutraal zijn in 2035. Deze krant toont ieder kwartaal voorbeelden van duurzame activiteiten binnen onze organisatie.

Volg de intranet-pagina 'Groningen geeft energie' voor meer activiteiten.

Deze krant is een samenwerking van de gemeentelijke programma's Groningen Geeft Energie, Gresco en Leefomgeving.

Volgende keer jouw duurzame initiatief in deze krant? Mail naar [energie@neutral@groningen.nl](mailto:energie@neutral@groningen.nl)



'Groningen geeft energie' is een programma van de gemeente Groningen

UITGAVE 2, MEI 2017



Weer een stap op weg naar een duurzame gemeente

### Rijden op water

Obuzx presenteerde in februari de eerste waterstofbus van Groningen. Wereldwijd rijden er nu ongeveer 50 waterstofbussen waarvan 2 in onze provincie. Na een testperiode gaan de bussen vanaf de nieuwe dienstregeling pendelen tussen Delfzijl en de Stad en richting luchthaven Eelde.

Op 22 mei presenteert Stadsbeheer 6 waterstofvoertuigen.



### Tip voor thuis

Ook dit jaar kun je dankzij de actie 'Iedereen een ton' goedkoop een regenton aanschaffen. Regenwater is beter voor planten en het stroomt niet allemaal ongebruikt in het riool.

Een kortingsbon van €1250 vind je in de bouwmarkten en via Facebook 'Operatie Steenbreuk Groningen', via Facebook 'Operatie Steenbreuk Groningen'.

### Prijsvraag

### Agenda

#### STEKKER ERUIT!

Welke overbodige stekker zou jij graag uit het stopcontact trekken? Laat het ons weten en win een Tony's-reep!

#### TRANSFUTURE FESTIVAL

Donderdag 22 en vrijdag 23 juni kun je bij EnTranCe op de Zernike-Campus alles leren over nieuwe energie en duurzaamheid. Geheel in festivalsfeer met duurzame drankjes en muziek.



**TONY'S CHOCOLONELY**  
Win een Tony Chocolonely-reep met jouw tip.  
[energie@neutral@groningen.nl](mailto:energie@neutral@groningen.nl)

#### DE TONY VAN VORIGE KEER GING NAAR:

Ruimtelijke Ordening-collega Jurjen Zuidendorp roept op tot 'Ieder balkon een ton!'. Hij wil graag zijn balkon- en kamerplanten van fris regenwater voorzien. En dus is de regentonnen-actie uitgebreid met speciale balkon-regentonnen. Slimme tip Jurjen, eet smakelijk!



## Bewustwording

## Energieke Fietstocht



## Ludieke acties



# Communicatie: extern



Naamsbekendheid



Social Media



Samenwerken



Kennis delen



# Richting 2035



Nait soezen, moar broezen!





